

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อวิเคราะห์บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ สาขาสังคมศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ตามทฤษฎีของวินสตันและคณะ ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ และนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจำกัดรับ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในส่วนภูมิภาคเป็นมหาวิทยาลัยประจำการที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคซึ่งจัดตั้งมาแล้วไม่ต่ำกว่า 25 ปี และมีการเรียนการสอนครอบคลุมทุกสาขาวิชา ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในส่วนกลางสุ่มแบบง่ายได้มหาวิทยาลัยเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจัดตั้งมาแล้วไม่ต่ำกว่า 25 ปี ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ดังตารางที่ 1) วิทยาลัย

ตารางที่ 1 ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ นิสิตนักศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ จำนวนตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	ผู้บริหาร		รวม ผู้บริหาร	อาจารย์		รวม
	รองอธิการบดี	รองคณบดี		ที่ปรึกษา วิชาการ	นิสิตนักศึกษา	
จุฬาลงกรณ์	1	6	7	390	5,877	6,274
ธรรมศาสตร์	1	7	8	322	7,742	8,072
เชียงใหม่	1	4	5	171	2,960	3,136
ขอนแก่น	1	1	2	43	713	758
สงขลานครินทร์	2	2	4	95	2,313	2,412
รวม	6	20	26	1,021	19,605	20,652

จากตารางที่ 1 พบว่าจำนวนประชากร ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ นิสิตนักศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ มีทั้งหมด 20,652 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ สาขาสังคมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย 5 แห่งกับ 1 วิทยาเขต รวม 20 คณะวิชา ได้จำนวนทั้งหมด 1,021 คน (ดังตารางที่ 1) ผู้วิจัยได้ใช้ตัวเลขของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Yamana ที่มีความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 10% จะต้องได้กลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 95 คน (อ้างใน อุตุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2532) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 286 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 233 ฉบับ คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 81.47 ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำสุดที่กำหนดไว้ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 233 คน

ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งจัดแบ่งตามมหาวิทยาลัย คณะวิชา และเพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีจึงสุ่มตัวอย่างอีกครั้งตามวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละคณะวิชา (ดังตารางที่ 2)

2.2 นิสิตนักศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย 5 แห่งกับ 1 วิทยาเขต รวม 20 คณะวิชา ได้จำนวนประชากรทั้งหมด 19,605 คน (ดังตารางที่ 1) ผู้วิจัยได้ใช้ตัวเลขของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Yamana ที่มีความเชื่อมั่น 95% และมีความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 10% จะต้องได้กลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 99 คน (อ้างใน อุตุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2532) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 392 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 392 ฉบับ คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 100.00 ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำสุดที่กำหนดไว้ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 392 คน

ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งจัดแบ่งตามมหาวิทยาลัย คณะวิชา และเพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีจึงสุ่มตัวอย่างอีกครั้งตามวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละคณะวิชา (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากร สังกัดตัวอย่าง และแผนผังสถานที่ตั้งสำนักงานของสภาการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศึกษา จำนวนตาม
มหาวิทยาลัยและคณะวิชา

มหาวิทยาลัย	คณะวิชา	สภาการศึกษามหาวิทยาลัย			วิทยาลัยศึกษา			รวม			ร้อยละ			
		ประชากร	สังกัดตัวอย่าง	แผนผังสถานที่ตั้งสำนักงาน	ประชากร	สังกัดตัวอย่าง	แผนผังสถานที่ตั้งสำนักงาน	ประชากร	สังกัดตัวอย่าง	แผนผังสถานที่ตั้งสำนักงาน				
												ที่ตั้งสำนักงาน		
												จำนวน	จำนวน	จำนวน
จุฬาลงกรณ์		390	109	94	5,877	118	118	6,267	227	212	93.39			
ครุศาสตร์		82	23	19	1,188	24	24	1,288	47	43	91.49			
นิติศาสตร์		38	10	8	637	13	13	675	23	21	91.30			
นิเทศศาสตร์		57	16	16	543	11	11	600	27	27	100.00			
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี		88	25	24	2,066	40	40	2,094	65	64	98.46			
รัฐศาสตร์		58	16	13	972	19	19	1,035	35	32	91.43			
เศรษฐศาสตร์		67	19	14	533	11	11	600	30	25	83.33			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สาขาวิชาอื่น	คณะวิชา	อาจารย์มหาวิทยาลัย			นักศึกษามหาวิทยาลัย			รวม			ร้อยละ									
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	แหล่งข้อมูล										
												↓			↓			↓		
												จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
สหกรณ์		43	12	11	713	14	14	758	26	26	96.15									
ศึกษาศาสตร์		43	12	11	713	14	14	758	26	25	96.15									
สงขลานครินทร์		95	27	26	2,313	46	46	2,408	73	72	98.63									
ศึกษาศาสตร์		44	13	12	1,158	23	23	1,202	36	35	97.22									
วิทยาการจัดการ		51	14	14	1,155	23	23	1,206	37	37	100.00									
รวมทั้งสิ้น		1,021	286	233	19,605	392	392	19,870	678	625	92.18									

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการในมหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนกลาง 2 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ 390 คน กลุ่มตัวอย่าง 109 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง 94 ฉบับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ 322 คน กลุ่มตัวอย่าง 90 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง 68 ฉบับ สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาคนั้น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ 171 คน กลุ่มตัวอย่าง 48 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง 34 ฉบับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ 43 คน กลุ่มตัวอย่าง 12 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง 11 ฉบับ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ 95 คน กลุ่มตัวอย่าง 27 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง 26 ฉบับ

ในส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนกลาง 2 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวนนิสิตนักศึกษา 5,877 คน กลุ่มตัวอย่าง 118 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 118 ฉบับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา 7,742 คน กลุ่มตัวอย่าง 155 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 155 ฉบับ สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐในส่วนภูมิภาคนั้น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา 2,960 คน กลุ่มตัวอย่าง 59 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 59 ฉบับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีจำนวนนิสิตนักศึกษา 713 คน กลุ่มตัวอย่าง 14 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 14 ฉบับ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีจำนวนนิสิตนักศึกษา 2,313 คน กลุ่มตัวอย่าง 46 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 46 ฉบับ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ รวมทั้งสิ้น 1,021 คน กลุ่มตัวอย่าง 286 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ร้อยละ 81.47 และนิสิตนักศึกษา รวมทั้งสิ้น 19,605 คน กลุ่มตัวอย่าง 392 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ร้อยละ 100 คิดรวมประชากรทั้งหมด 19,870 คน กลุ่มตัวอย่าง 678 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ร้อยละ 92.18

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วย

1.1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา

1.2 แบบสอบถามสำหรับนิสิตนักศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหารวิชาการ

1. แบบสอบถาม เป็นการสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาการ

ประเมินพฤติกรรมในการแสดงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สาขาสังคมศาสตร์

แบบสอบถามในเรื่องนี้ คณะทำงาน 4 คนร่วมกันสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของ

วินสตันและคณะ โดยแบบสอบถามจะประกอบไปด้วย 3 ตอน ทั้ง 2 ฉบับ ข้อคำถามจะ

เหมือนกันในตอนทั้ง 2 แต่จะแตกต่างกันในตอนทั้ง 1 และตอนที่ 3 เป็นการถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อคำถามเป็นลักษณะให้เลือก
ตอบ

ตอนที่ 2 บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ เป็นการประเมินพฤติกรรมการ
แสดงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ สาขาสังคมศาสตร์ ว่าได้มีการปฏิบัติหรือไม่มีการ

ปฏิบัติ ลักษณะข้อคำถามจะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยเรียงคำถามตาม
ทฤษฎีของวินสตันและคณะ เป็นหลักในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานบทบาทของ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษา ลักษณะข้อคำถาม
จะเป็นในลักษณะให้เลือกตอบว่าเป็นปัญหา หรือไม่ปัญหา

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิชาการเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ
และนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่ไม่ได้ปฏิบัติตามทฤษฎีของ
วินสตันและคณะ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของวินสตันและคณะ เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาเชิงวิชาการ

2. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ขึ้นมา โดยยึดแนวทฤษฎีของวินสตันและคณะเป็นหลัก โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการในด้าน 1) การแนะนำและให้คำปรึกษา 2) การพัฒนานิสิตนักศึกษา 3) การมีปฏิสัมพันธ์กับนิสิตนักศึกษา 4) การให้ความช่วยเหลือและประสานงาน รวมทั้งระบุถึงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในเรื่องอื่น ๆ และตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ จำนวน 10 คน และนิสิตนักศึกษา จำนวน 30 คน จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ชนบุรี ซึ่งเป็นสถาบันที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ผลจากการทดลองใช้ได้มีการปรับปรุงข้อความและภาษาเพื่อให้เข้าใจตรงกันและชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยและคณะวิชาต่าง ๆ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

2. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการนำส่งและรับกลับคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 678 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 625 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.18 ของจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

3. หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการที่ไม่ได้ปฏิบัติตามทฤษฎีของวินสตันและคณะ มาสร้างข้อคำถามใน

การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและฝ่าย
กิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอนของนิสิต และรองคณบดีฝ่ายวิชาการ-
และกิจการนักศึกษา รองคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์
รองคณบดีฝ่ายการศึกษา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายจัดการศึกษา และประธานคณะกรรมการอาจารย์ที่
ปรึกษา จำนวน 26 คน โดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสอบถามทั้งฉบับของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิต
นักศึกษา จะนำมาวิเคราะห์ในลักษณะเดียวกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์
โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ นำมา
วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าร้อยละความแตกต่างเป็นรายข้อตามข้อคำถาม
ในแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาตอบคำถามในแต่ละรายข้อไป
ในแนวทางเดียวกันว่า ปฏิบัติโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ค่าร้อยละ 75 อีกฝ่ายหนึ่งต้องไม่ต่ำกว่า
ร้อยละ 50 ถือว่าได้ปฏิบัติตามทฤษฎี ส่วนคำตอบต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ถือว่าไม่ได้ปฏิบัติ
ตามทฤษฎี

ทั้งนี้เกณฑ์ดังกล่าวได้มาจากการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องทาง
จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาสังคม และเรื่องของบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาโดยตรง กล่าวคือ

1. บุคคลทุกคนรับรู้คัดสรร (Selective Perception)
ตามประสบการณ์และบริบท (Eysenck, 1972) ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและนิสิต
นักศึกษาในความดูแลจึงรับรู้คัดสรรเช่นกัน

2. ผลการวิจัยของเดรเวอร์ (Drever, 1993) บ่งชี้ว่าการ
คัดสรรที่เกิดขึ้นในกระบวนการของความคิด หมายถึง การปฏิเสธสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องที่อยู่

นอกเหนือกระบวนการในการดำเนินการคิดสรรของบุคคล

3. โปรแกรมการให้คำปรึกษาจำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญ

3 อย่างคือ เป้าหมาย บริบท และการวางแผน โดยอาจารย์และนักศึกษาจะมองเห็นองค์ประกอบเหล่านี้แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจารย์จะเป็นผู้มองโลกทัศน์กว้างและไกลกว่านักศึกษา ซึ่งมองค่อนข้างแคบ (Keating, 1990 and Barr, 1990)

4. แนวคิดของชิคเกอร์ริง (Chickering, 1993) กล่าวว่า

พื้นฐานของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาที่คั่งค้างอยู่บนความนับถือซึ่งกันและกัน ส่วนในความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้น อาจารย์กับนักศึกษารับรู้ต่างกันในหลาย ๆ เรื่องทั้งประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ และความคาดหวัง ซึ่งแตกต่างกันทั้งประเภทและระดับ

จากหลักฐานการอ้างอิงทางวิชาการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความเชื่อมั่นในการใช้เกณฑ์ ร้อยละ 75:50 หรือร้อยละ 50:75 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ในการตัดสินในการวิจัยครั้งนี้ โดยคณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นหน่วยวิเคราะห์จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและนิสิตนักศึกษาในความดูแลเป็นค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยการวิจัยทางการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นทางสังคมศาสตร์นั้น ไม่สามารถกำหนดเกณฑ์ว่าปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่นำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยตัดสินที่ 50% ซึ่งเป็นครึ่งหนึ่ง ทั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้มาตรวัดแบบช่วง (Interval Scale) โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 25% 50% 75% 100% ถ้าตัดผ่านตามเกณฑ์ครึ่งหนึ่งที่ใช้โดยทั่วไป การวัดเชิงสังคมศาสตร์ยังมีความคลาดเคลื่อนในธรรมชาติของการวิจัย จะได้ค่าสถิติจากการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและนิสิตนักศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์) ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษามีการรับรู้ต่างกันตามเหตุผลที่อ้างอิงดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงอาศัยเกณฑ์สูงกว่าครึ่งหนึ่ง (50%) จากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็น 75% เพราะทางสังคมศาสตร์เป็นการยากที่จะวัดการรับรู้ได้เต็ม 100% เป็นเกณฑ์ที่ถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามบ่งชี้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติบทบาทตามรายชื่อที่ถามนั้น

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษา นำมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละเป็นร้อยละ โดยมีเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นร้อยละ 50 ขึ้นไป ถือว่าเป็นปัญหาและอุปสรรค

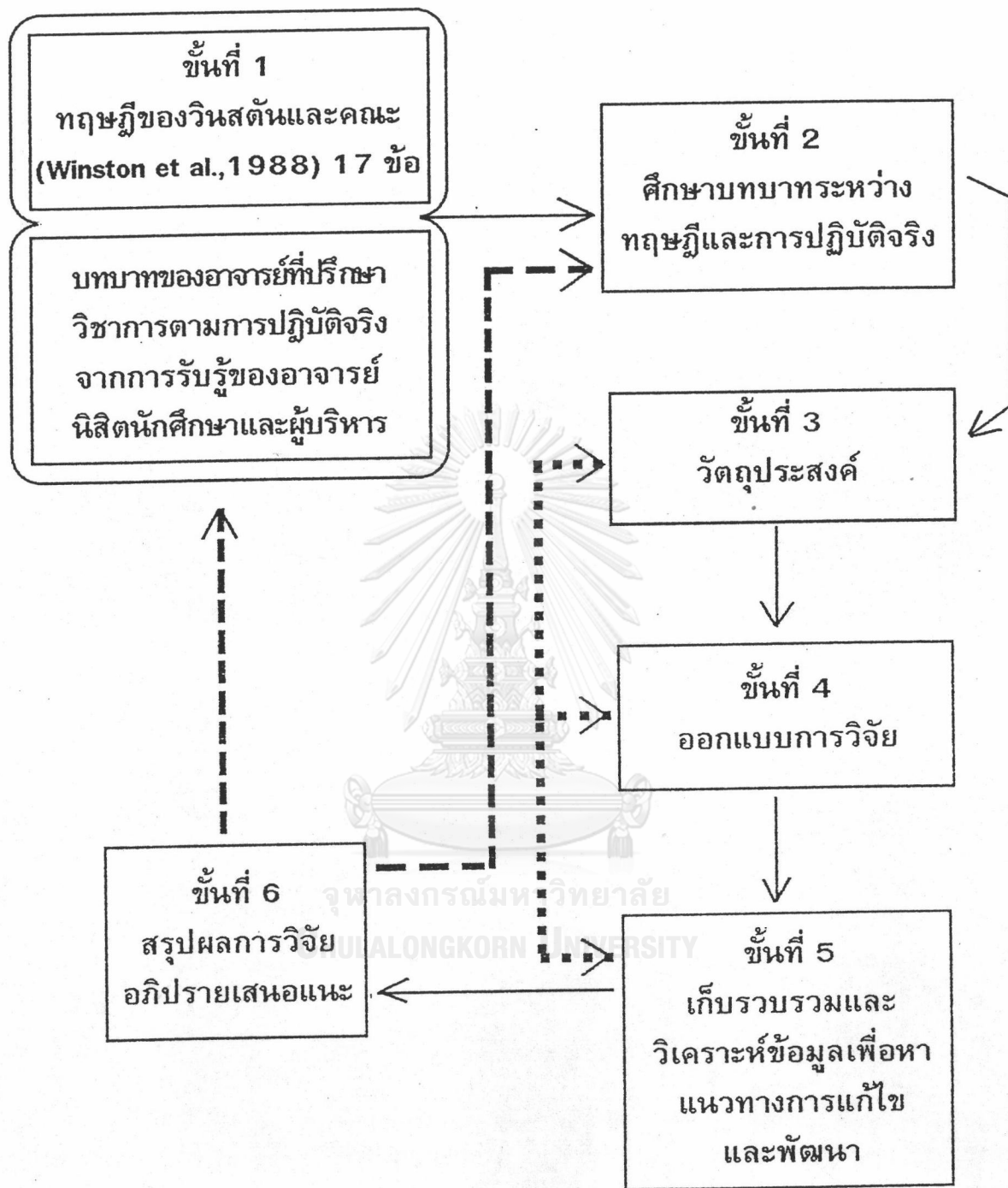
ตอนที่ 4 สรุปข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ให้มีบทบาทตามทฤษฎีของวินสตันและคณะอย่างเหมาะสมกับสาขาสังคมศาสตร์

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปประมวลความคิดเห็น แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รูปแบบช่องว่างของสแตก (Stake's Discrepancy Model)*

ดรชรชนี

— ขั้นตอนตามเวลาที่ทำการวิจัย

■■■■ การประเมินรูป (Formative Evaluation)

— — ประเมินรวม(Summative Evaluation)

* คัดลอกจากหนังสือ Review of Educational Research ของ Stake, 1970.

ขั้นที่ 1

ศึกษานโยบายอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการตามทฤษฎีของวินสตันและคณะ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ โดยเชื่อว่ากระบวนการให้คำปรึกษาวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้เกิดการพัฒนา นิสิตนักศึกษาในทุกด้าน ซึ่งทฤษฎีของวินสตันและคณะ มี 17 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย บทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการคิดว่าเป็นบทบาทหลักแต่เป็นบทบาทรอง เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทที่มีทั้งประสงค์แท้จริง 10 ข้อ ถ้าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติได้ตามนี้ ก็ถือว่าเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ตามความคิดดั้งเดิมสมบูรณ์แล้ว แต่ทฤษฎีนี้ยังมีอีก 7 ข้อ ซึ่งถ้าอาจารย์ที่ปรึกษาต้องการจัดการท่าต่อนิสิตนักศึกษาให้เกิดการพัฒนาควรปฏิบัติด้วยเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของการให้คำปรึกษาวิชาการเชิงพัฒนา 7 ข้อ ผู้วิจัยได้นำบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการตามทฤษฎีของวินสตันและคณะ 17 ข้อ มาศึกษานโยบายของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการตามการปฏิบัติจริงจากการรับรู้ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ นิสิตนักศึกษา และผู้บริหารสาขาสังคมศาสตร์

ขั้นที่ 2

ศึกษานโยบายระหว่างบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการตามทฤษฎีของวินสตันและคณะ กับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการตามการปฏิบัติจริงว่ามีบทบาทใดที่ไม่ปฏิบัติตามทฤษฎี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ สาขาสังคมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ตามทฤษฎีของวินสตันและคณะ
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ สาขาสังคมศาสตร์
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ สาขาสังคมศาสตร์ระหว่างมหาวิทยาลัยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการให้มีบทบาทตามทฤษฎีของวินสตันและคณะ อย่างเหมาะสมกับสาขาสังคมศาสตร์

ขั้นที่ 4

ออกแบบการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ และนิสิตนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยจำกัดรับสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและนิสิตนักศึกษาในการประเมินพฤติกรรมในการแสดงบทบาทตามการรับรู้ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและนิสิตนักศึกษา โดยคณะทำงาน 4 คน ร่วมกันสร้างขึ้น จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของวินสตันและคณะ

แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการให้สามารถดำเนินบทบาทได้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 5

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ (รายละเอียดอยู่ในบทที่ 3 หน้า 50) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการและนิสิตนักศึกษา วิเคราะห์เป็นค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของปัญหาและอุปสรรค ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สาระและประมวลสรุปได้ หลังจากนั้นได้นำความแตกต่างจากทฤษฎีซึ่งวัดโดยเกณฑ์ 75:50 หรือ 50:25 (อาจารย์และนิสิตนักศึกษา) เป็นประเด็นในการออกแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนา โดยการวิเคราะห์สาระและประมวลสรุป

ขั้นที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ